

Česká republika

Česká školní inspekce

Karlovarský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Nová Role, okres Karlovy Vary

Školní 232, 362 25 Nová Role

Identifikátor školy: 600 067 475

Termín konání orientační inspekce: 3. – 5. června 2003

Čj.:	052 1223/03-5065
Signatura:	oe2cw148

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Úplná základní škola je příspěvkovou organizací, jejímž zřizovatelem je Město Nová Role. Škola vzdělává ke dni inspekce celkem 348 žáků v 18 třídách.

Ve škole je realizován vzdělávací program Základní škola čj. 16 847/96–2, včetně úprav a doplňků schválených pod čj. 25 018/98-22.

Součástí školy jsou školní jídelna a školní družina.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních podmínek vzdělávání a výchovy v předmětech český jazyk a matematika ve čtvrtém a pátém ročníku prvního stupně základní školy, v předmětech německý jazyk, anglický jazyk, konverzace z německého a konverzace z anglického jazyka na obou stupních základní školy a v předmětech fyzika, chemie, občanská výchova a rodinná výchova na druhém stupni základní školy (dále ve sledovaných předmětech) vzhledem ke schváleným učebním dokumentům;
- materiálně-technických podmínek vzdělávání a výchovy ve sledovaných předmětech vzhledem ke schváleným učebním dokumentům;
- průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy ve sledovaných předmětech.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VE SLEDOVANÝCH PŘEDMĚTECH VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Výuku sledovaných předmětů zajišťuje ve škole celkem 14 pedagogických pracovníků.

Český jazyk a matematiku ve čtvrtém a pátém ročníku vyučují třídní učitelky jednotlivých tříd, výuka byla sledována ve čtyřech třídách. Z těchto čtyř učitelek dvě splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, dvě vzdělání stanovené právním předpisem pro výuku na prvním stupni základní školy nemají; jedna z nich má odbornou a pedagogickou způsobilost pro druhý stupeň základní školy.

Výukou cizích jazyků na obou stupních je pověřeno celkem sedm pedagogických pracovníků. Z pěti vyučujících německého jazyka dosáhl jeden odborné a pedagogické způsobilosti, dvě jsou se způsobilostí pedagogickou, avšak bez způsobilosti odborné, dvě jsou bez předepsané způsobilosti (jedna z nich je rodilá mluvčí). Anglický jazyk vyučují dvě učitelky, jedna s odbornou a pedagogickou způsobilostí, jedna bez předepsané způsobilosti. S výjimkou kvalifikované učitelky anglického jazyka vyučují ostatní učitelé spolu s cizím jazykem i jiné předměty.

Obě vyučující fyziky získaly požadovanou odbornou i pedagogickou způsobilost, rovněž vyučující chemie má odbornou i pedagogickou způsobilost pro výuku tohoto předmětu.

Občanskou a rodinnou výchovu vyučují celkem čtyři učitelky, dvě s pedagogickou způsobilostí, ale bez způsobilosti odborné, a dvě bez odborné i pedagogické způsobilosti. Pracovní úvazek uvedených vyučujících tvoří především přírodovědné a další předměty, výuku občanské a rodinné výchovy mají ředitelem školy přiděleny k doplnění vyučovací povinnosti; ředitel nemá učitele s odbornou způsobilostí pro tyto předměty k dispozici.

Ředitel jmenoval výchovnou poradkyni, která je učitelkou druhého stupně s dosaženou odbornou a pedagogickou způsobilostí. Získala i odbornou způsobilost předepsanou pro výchovné poradce.

Většina učitelů sledovaných předmětů má delší pedagogickou praxi, jedna z nekvalifikovaných učitelek cizích jazyků je začínající.

Organizační struktura a způsob zabezpečení provozu školy jsou zakotveny v Organizačním řádu. Ředitel jmenoval jednoho svého zástupce, kompetence obou vedoucích pracovníků jsou rozděleny podle stupňů základní školy, ředitel po pedagogické stránce řídí první, zástupce druhý stupeň. Ředitel zřídil i úsek ekonomický a provozní.

Kompetence zaměstnanců jsou stanoveny v jejich pracovních náplních, řídicí a kontrolní pravomoci v pedagogickém úseku mají pouze ředitel a jeho zástupce. Organizační struktura školy je funkční.

Přenos informací směrem k pedagogickým pracovníkům je zajištěn především formou pravidelných pedagogických a provozních porad, aktuální informace jsou předávány na vývěškách. Zpracován je plán práce pro školní rok, který je konkrétně písemně upřesňován v jednotlivých měsících. Tyto dokumenty jsou zveřejňovány a jsou všem učitelům k dispozici.

Ředitel školy neustanovil žádné poradní ani metodické orgány; pro koordinaci obsahu a metod vzdělávání ve sledovaných předmětech nejsou určeni ani garanti z řad učitelů.

Učitelky prvního stupně, vzhledem k jejich nízkému počtu, spolupracují neformálně především při organizaci různých akcí a soutěží, při výběru učebnic, bez problémů si předávají zkušenosti s různými formami a metodami práce, což potvrdila i velmi dobrá úroveň sledované výuky.

Neexistence metodických předmětových komisí (sledovaných předmětů) na druhém stupni neovlivňuje negativně pouze výuku fyziky a chemie. Výuka cizích jazyků, občanské výchovy a rodinné výchovy probíhá bez koordinace postupů (např. při sestavování tematických plánů, stanovení kritérií klasifikace apod.) a spolupráce jednotlivých vyučujících. Není vytvořen žádný systém pro metodické vedení nekvalifikovaných vyučujících, z nichž někteří s výukou uvedených předmětů v tomto školním roce začali.

Ředitel a jeho zástupce prováděli hospitační činnost ve školním roce 2002/2003 (ke dni inspekce) v rozporu s uvedeným rozdělením kompetencí téměř výhradně na druhém stupni. Na prvním stupni byla doložena pouze jedna hospitace výuky. Na druhém stupni je tato činnost poměrně četná (21 hospitovaných hodin), kumulována je však pouze do prvního pololetí. Oba vedoucí pracovníci plánují hospitační činnost téměř u všech vyučujících, avšak bez konkrétního záměru. Výuku hospitují na pozvání vyučujících. Hospitace byly u jednotlivých učitelů provedeny výhradně v předmětech, pro které jsou konkrétní učitelé kvalifikováni nebo s kterými mají delší zkušenost. Vzhledem k výše uvedené odborné a pedagogické způsobilosti a skladbě úvazků učitelů sledovaných předmětů nebyla prováděna hospitační činnost v občanské a rodinné výchově. Ve fyzice, chemii a cizích jazycích byly hospitace doloženy. V kontrolovaných hodinách sledovali ředitel a jeho zástupce stavbu hodiny, použité metody, využití pomůcek, aktuální vědomosti žáků, kázeňské zvládnutí žáků učitelem apod. Nezabývají se komunikací a vztahy učitelů se žáky, rovněž nebyla zaznamenána kontrola obsahu učiva vzhledem k učebním osnovám a tematickým plánům. Z hospitací jsou pořizovány zápisy, ty obsahují stručný závěr a jsou učiteli podepisovány. Na úroveň inspekce sledované výuky nemá kontrolní činnost vedení školy s výjimkou předmětů fyzika a chemie žádný vliv.

Personálním obsazením výuky se vedení školy zabývá, ve spolupráci se zřizovatelem (ten nabízí možnost bydlení) vyvíjí snahu získat do školy další kvalifikované učitele.

V oblasti dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků není vytvořen ucelený systém, vedoucí ke zkvalitňování výuky. Vedení školy nemá stanoven krátkodobý ani dlouhodobý záměr

vzdělávání, konkrétní vzdělávací akce si učitelé vybírají náhodně podle svého zájmu. V letošním školním roce se většina učitelů zúčastnila základního kurzu výpočetní techniky. Učitelé cizích jazyků se vzdělávacích akcí v oboru zúčastňovali především ve školním roce 2001/2002, v ostatních sledovaných předmětech se učitelé dále nevzdělávají. Negativní vliv chybějícího systému v této oblasti se projevuje především ve výuce občanské a rodinné výchovy, ale zčásti i ve výuce německého jazyka.

Kritéria pro hodnocení práce učitelů jsou vypracována (aktualizována byla naposledy v roce 1996), učitelům jsou známa. Kritéria jsou většinou obecně pojatá, navíc obsahují možnost hodnocení za činnosti, které nejsou ve škole vůbec vykonávány (např. práce v metodickém sdružení a předmětových komisích). Většina kritérií není dle záznamů v osobních spisech učitelů sledovaných předmětů využívána, jejich stanovení proto nemá na zlepšení výchovně-vzdělávací práce ve sledované výuce téměř žádný vliv.

Personální podmínky jsou ve sledovaných oblastech pouze vyhovující.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VE SLEDOVANÝCH PŘEDMĚTECH VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Hlavní výukové prostory školy jsou umístěny ve dvou prostorných pavilonech. V prvním jsou umístěny učebny prvního stupně, učebna výpočetní techniky (spojená s učebnou anglického jazyka pro čtvrtý a pátý ročník) a kanceláře vedení školy. Ve druhém pavilonu sídlí třídy druhého stupně a jsou zde umístěny odborné učebny pro fyziku a chemii.

Od poslední inspekce došlo v materiální oblasti ke zlepšení po provozní stránce, byly zrekonstruovány střechy pavilonů a osvětlení v učebnách. Navíc byla zřízena počítačová učebna. Třídy prvního stupně byly vybaveny žaluziemi.

Kmenové učebny jsou prostorné, funkčně zařízené starším opravovaným a udržovaným nábytkem, většinou s vkusnou výzdobou. V některých třídách byla sledovaná výuka rušena hlukem z hlavní silnice, v učebnách druhého stupně nejsou instalovány žaluzie ani závěsy, což ve slunečných dnech zhoršuje psychohygienické podmínky výuky.

Výuka českého jazyka a matematiky na prvním stupni probíhá výhradně v kmenových třídách. Výuka cizích jazyků na obou stupních probíhá zčásti v odborných učebnách, ty jsou však zřízeny jen pro výuku jazyka anglického, obě tyto učebny jsou přizpůsobeny i výuce dalšího předmětu (hudební výchova a výpočetní technika). Německý jazyk, občanská výchova a rodinná výchova jsou vyučovány v kmenových učebnách. Ty jsou jen výjimečně vybavením přizpůsobeny obsahu uvedených předmětů. Výuka fyziky a chemie probíhá výhradně v odborných učebnách, funkčně a vhodně zařízených. Ve škole není zřízena knihovna pro žáky ani pro učitele.

Žáci jsou pro všechny sledované předměty vybaveni kvalitními učebnicemi, na prvním stupni i pracovními sešity. Žáci nemají k dispozici cizojazyčné slovníky, do výuky si přinášejí vlastní. Učitelky na prvním stupni využívají řadu pomůcek, různý obrazový materiál, pracovní listy; některé drobné pomůcky si vyrábějí samy. Pro výuku cizích jazyků jsou k dispozici kazetové magnetofony s nahrávkami, pro občanskou a rodinnou výchovu je možno využít videorekordéru a televizorů umístěných v dalších odborných pracovnách (výtvarná výchova, přírodopis). Vzhledem k chybějící školní knihovně čerpají učitelé odborné poznatky především z vlastních zdrojů. Slovníky, encyklopedické příručky a jiná odborná literatura jsou ve škole k dispozici jen v malém rozsahu v kabinetních sbírkách. Kabinety fyziky a chemie jsou vybaveny velmi dobře.

Zřízená učebna výpočetní techniky není využívána pro výuku sledovaných předmětů. Probíhá zde výuka volitelného předmětu informatika; vybavení učebny je v odpoledních hodinách k dispozici žákům, navštěvujícím zájmové kroužky místního domu dětí a mládeže.

Obnova a doplňování materiálního vybavení jsou vedením školy plánovány a dále sledovány. Prioritou jsou především záležitosti provozu školy a větší investiční akce, v této oblasti je činnost vedení školy efektivní. Inovace a modernizace pomůcek pro konkrétní vyučovací předměty jsou, vzhledem k neexistenci metodické spolupráce ve většině sledovaných předmětů, závislé na iniciativě jednotlivců, kterým byla svěřena správa kabinetů.

Materiální podmínky jsou ve sledovaných oblastech průměrné.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VE SLEDOVANÝCH PŘEDMĚTECH

Realizace vzdělávacích programů

Ve škole je realizován schválený vzdělávací program Základní škola. Učební plán pro jednotlivé ročníky zpracovává ředitel na celý vzdělávací cyklus žáka (první i druhý stupeň). Učební plán pro školní rok 2002/2003 je pro všechny třídy sestaven v souladu se vzdělávacím programem a odpovídá mu i rozvrh vyučovacích hodin. Do učebního plánu je od sedmého do devátého ročníku zařazen volitelný předmět konverzace v cizím jazyce. Žáci navštěvují předmět konverzace v tom jazyce, kterému se povinně učí; ani prospěchově slabší a jazykově méně nadaní žáci nemají možnost jiného výběru. Totéž platí pro výběr volitelného předmětu informatika v devátém ročníku, navštěvují jej všichni žáci. Nad rámec učebního plánu jsou ve škole zřízeny zájmové kroužky cizího jazyka pro žáky třetího ročníku, se souhlasem zákonných zástupců žáků je navštěvují všichni žáci třetích tříd.

Sledované předměty jsou, co se týče časové týdenní dotace, vyučovány v souladu se zvoleným vzdělávacím programem i schválenými učebními plány. Ke dni inspekce nebylo zjištěno nedodržení učebních osnov sledovaných předmětů.

Sledovaná výuka je v souladu s učebním plánem realizovaného vzdělávacího programu a platnými učebními osnovami sledovaných předmětů.

Škola vede povinnou dokumentaci v souladu se školskými předpisy. Kontrolovány byly třídní knihy čtvrtých až devátých tříd, třídní výkazy a katalogové listy všech tříd, rozvrh hodin, záznamy z pedagogických rad a školní řád. Dokumentace je vedena na předepsaných tiskopisech, po věcné a obsahové stránce je vypovídající; formální nedostatky ve vedení třídních výkazů a katalogových listů byly s vedením školy projednány. V třídních výkazech a katalogových listech jsou zachycovány změny i průběh vzdělávání žáka, včetně zdůvodnění udělení výchovných opatření. Záznamy z pedagogických rad jsou vedeny věcně.

Sledovaná povinná dokumentace průkazně zachycuje průběh vzdělávání.

Vedení školy ve své kontrolní činnosti nesleduje naplňování učebních osnov sledovaných předmětů, požadavky na sestavení tematických plánů učiteli v souladu s učebními osnovami a na jejich dodržování jsou pouze formální, splnění těchto požadavků není dále kontrolováno. V některých předmětech tak dochází k duplicitě probíraných témat (občanská a rodinná výchova), v dalších se tematický a časový sled výuky řídí jen používanými učebnicemi; možností alternativních postupů, daných vzdělávacím programem, není využíváno (cizí jazyky, občanská a rodinná výchova). Z dostupné dokumentace též vyplývá, že vedení školy

neanalyzuje negativní a v důsledku nemotivační dopad povinného výběru předmětu konverzace v cizím jazyce na klasifikaci prospěchově slabších žáků.

Způsob kontroly plnění učebních plánů a osnov je neúčinný.

Rozvrh hodin je až na výjimky (zařazení některých hodin cizího jazyka na druhém stupni na konec vyučování) sestaven v souladu s psychohygienickými zásadami. Školní řád je vypracován v souladu s platnými předpisy, v praxi je dodržován. Obsahuje vedle povinností žáků i jejich práva. Jeho přílohou jsou kritéria udělování výchovných opatření a hodnocení chování žáků. Kritéria pro klasifikaci v jednotlivých předmětech nejsou výslovně určena, jsou stanovena pravidla pro četnost a koordinaci zadávání větších písemných testů a prověrek žákům. Se školním řádem jsou žáci seznamováni třídními učiteli na začátku školního roku, jeho platné znění je zveřejněno ve většině tříd.

Přenos informací vůči zákonným zástupcům žáků je zajištěn především formou zápisů do žákovských knížek. Rodiče jsou v průběhu školního roku zváni do školy vždy po skončení čtvrtletního klasifikačního období, kdy mohou navštívit učitele jednotlivých předmětů. Se školním řádem a dalšími vnitřními normami seznamováni nejsou.

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu školy vůči žákům a jejich zákonným zástupcům je funkční.

Výchovné poradenství ve škole zajišťuje učitelka, která získala požadovanou způsobilost k výkonu této funkce absolvováním speciálního studia učitelů pro funkci výchovných poradců.

Při své činnosti se především věnuje profesní orientaci žáků. Shromažďuje odbornou i propagační literaturu k profesní orientaci, případně ji zapůjčuje žákům, jedná se žáky či jejich rodiči, nese odpovědnost za správné vyplnění přihlášek žáků ke studiu na střední škole a vede přehled úspěšnosti žáků školy u přijímacího řízení. Rovněž informační vývěsku výchovného poradenství obsahově zaměřuje především na tuto problematiku.

Žáky s poruchami chování či učení škola oficiálně nevykazuje, výchovná poradkyně vede jen evidenci prospěchově i výchovně problémových žáků. Třídním učitelům zprostředkovává kontakt s příslušnými institucemi, poskytuje jim příslušné formuláře (např. k vyšetření či přeřazení žáka), případně se účastní některých jednání vedení školy či třídních učitelů s rodiči (spíše v roli svědka). Vlastní řešení daných problémů provádějí třídní učitelé.

Pro svou činnost nemá výchovná poradkyně oficiálně stanoveny úřední hodiny. Žáci i rodiče přicházejí na její pozvání nebo po předcházející ústní či telefonické domluvě. Pro jednání s rodiči často využívá termín třídních schůzek.

Výchovné poradenství přispívá ke zkvalitnění výchovy a vzdělávání pouze v oblasti profesní orientace vycházejících žáků; jeho realizace je na průměrné úrovni.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech český jazyk a matematika ve čtvrtém a pátém ročníku na prvním stupni

Navštíveny byly hodiny českého jazyka a matematiky v obou třídách čtvrtého a obou třídách pátého ročníku. Časová dotace sledovaných předmětů odpovídá učebnímu plánu, členění učiva v jednotlivých ročnících je v souladu s učebními osnovami. Příprava předložených časově tematických plánů vychází z řady využívaných učebnic, plány jsou sestaveny podle zvoleného vzdělávacího programu. Výukové cíle i členění sledovaných hodin byly přizpůsobeny aktuálnímu stavu žáků ve třídě.

Příprava učitelek na výuku byla svědomitá. Výukové cíle směřovaly k rozvíjení vědomostí i dovedností žáků a dařilo se je většinou úspěšně plnit. Ne ve všech sledovaných hodinách bylo pamatováno na žáky se specifickými poruchami učení.

V obou ročnících zajišťují výuku matematiky i českého jazyka třídní učitelky. Dvě z nich (obě vyučují ve čtvrtém ročníku) nemají příslušnou odbornou a pedagogickou způsobilost. Chybějící aprobace neměla v tomto případě negativní vliv na kvalitu výuky, některé hodiny byly hodnoceny jako vynikající.

Prostorné třídy jsou účelně vybaveny starším nábytkem, jejich uspořádání je funkční. Materiální vybavení, které má škola k dispozici, bylo ve sledovaných hodinách účelně využito. Fond učebnic, učebních textů a běžných pomůcek je vyhovující pro výuku a dle potřeby je doplňován.

Všechny navštívené třídy mají velmi dobrou estetickou úroveň, většinou jsou vyzdobeny výrobky žáků. Tři třídy jsou situovány směrem k frekventované silnici, čímž je výuka (zejména při větrání) rušena hlukem. V hodinách se střídaly pestré činnosti, v některých sledovaných hodinách však nebyly do výuky zařazeny včas vhodné relaxační aktivity.

Většina hodin byla efektivních, k čemuž přispívala účelná a pružná organizace a zařazování různých, ve výrazné převaze aktivizujících metod i forem práce. Využívány byly didaktické hry, práce s chybou, prvky smyslového učení, názorné učení a další. Míra aktivity žáků byla nižší tam, kde bylo učivo procvičováno a upevňováno spíše jednotvárným způsobem, bez využití názorných pomůcek. Ve většině hodin učitelky poskytovaly žákům čas k zamyšlení a správnému formulování odpovědi. Individuální práce s žáky se specifickými poruchami učení byla v některých hodinách zaznamenána zejména ve formě zohlednění pracovního tempa a pomoci při řešení úkolu.

V průběhu části sledovaných hodin byla zařazována jak vstupní, tak průběžná motivace. Byly využívány mezipředmětové vztahy a dosavadní životní zkušenosti žáků. Učitelky většinou nenásilným přirozeným způsobem motivovaly žáky ke spontánní spolupráci především pochvalou, uznáním a oceněním práce.

Mezi učitelkami a žáky byl naprosto otevřený vztah a výuka probíhala v klidné pracovní atmosféře. V některých případech mělo monotónní a nezáživné řízení vyučování negativní dopad na soustředění žáků i jejich komunikaci.

Hodnocení žáků bylo prováděno v průběhu i v závěru hodin pouze slovně, ve většině případů bylo pozitivní. K uvědomování chyb byli žáci ve větší míře vedeni taktně a citlivě. Méně byli vedeni k sebekontrolě a sebehodnocení. Kromě ústního projevu věnují vyučující náležitou pozornost také písemnostem žáků, pravidelně je kontrolují a opravují.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v hodinách českého jazyka a matematiky ve čtvrtém a pátém ročníku na prvním stupni jsou velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v cizích jazycích (anglický a německý jazyk, konverzace z anglického jazyka a konverzace z německého jazyka) na prvním i druhém stupni

Ve škole jsou vyučovány jako povinné dva cizí jazyky, anglický a německý, žáci mají možnost volby cizího jazyka od čtvrtého ročníku. Od sedmého ročníku školy je zařazena výuka volitelného předmětu konverzace v anglickém jazyce a konverzace v německém jazyce, který doplňuje výuku povinného předmětu. V průběhu hospitační činnosti bylo sledováno osm hodin výuky cizích jazyků (povinný i volitelný předmět) u šesti vyučujících. Jedna vyučující nebyla v době inspekce přítomna. Probírané učivo navazovalo na předcházející témata, sledována byla provázanost učiva povinného a volitelného předmětu. Stanovené cíle výuky byly ve většině

sledovaných hodin přiměřené aktuálnímu stavu třídy, respektování individuálních vzdělávacích potřeb žáků bylo úměrné metodické zdatnosti vyučujících. Učební osnovy jsou plněny.

Výuka anglického jazyka, včetně konverzace v anglickém jazyce, je zabezpečována dvěma vyučujícími; jedna vyučující má odbornou a pedagogickou způsobilost, jedna kvalifikační požadavky nesplňuje. Výukou německého jazyka, včetně konverzace v německém jazyce, je pověřeno pět vyučujících; jeden vyučující splňuje podmínky pedagogické i odborné způsobilosti, jedna vyučující má způsobilost pedagogickou. Tři vyučující nemají pedagogickou ani odbornou způsobilost; všechny tři však mají středně až dlouhodobou pedagogickou zkušenost, jedna z nich je navíc rodilou mluvčí. Chybějící odborná či pedagogická způsobilost má pouze částečný negativní vliv na věcnou a odbornou správnost výuky u dvou ze sledovaných vyučujících; rezervy jsou především v organizaci vyučovací jednotky, dodržování didaktických principů při výuce cizího jazyka a v míře jistoty užívání cizího jazyka při nácviku běžné komunikace v daném jazyce.

Většina sledovaných hodin cizích jazyků na prvním i druhém stupni byla organizována v běžných kmenových učebnách. Výjimkou byly hodiny anglického jazyka na druhém stupni organizované v učebně určené pro výuku hudební výchovy a anglického jazyka; uspořádání školního nábytku, instalace tabelárních pomůcek i prací žáků vytvořených v rámci společných i individuálních projektů vytvářejí podnětné prostředí pro výuku tohoto jazyka. Všichni vyučující cizích jazyků mají k dispozici přenosné magnetofony a magnetofonové nahrávky, nikoliv rozsáhlou sbírku tabelárních pomůcek a slovníkových příruček. V polovině sledovaných hodin byla využita didaktická technika, její využití nebylo vždy zcela účelné a efektivní. Žáci používali při výuce moderní učebnice cizích jazyků, pracovní sešity i pracovní listy a další materiály připravované vyučujícími.

Ve škole není zřízena specializovaná učebna pro výuku cizích jazyků; na prvním stupni je výuka anglického jazyka umožňována v učebně výpočetní techniky, na druhém stupni pak ve společné učebně hudební výchovy a anglického jazyka. Estetická úroveň a podnětnost kmenových učeben pro výuku cizích jazyků je převážně nízká; pouze jedna vyučující na druhém stupni byla ve sledovaných hodinách ochotna přizpůsobovat prostředí klasické třídy potřebám moderní výuky cizího jazyka (přestavění školního nábytku), rovněž jedna vyučující na prvním stupni využívala ve sledované hodině nápaditě a efektivně celý prostor učebny jak pro výuku samotnou, tak pro relaxaci žáků. Tempo výuky bylo většinou vyučujících přizpůsobeno věkovým zvláštnostem žáků, stanoveným vzdělávacím cílům i pořadí hodiny v denním rozvrhu; uspokojování individuálních vzdělávacích potřeb žáků (talentovaní, slabí žáci) bylo sledováno jen u několika metodicky zdatnějších vyučujících.

Sledovaná výuka cizích jazyků byla vedena převážně frontálním způsobem. Ačkoliv většina učitelů preferuje roli vyučujícího jako organizátora výuky, všichni vyučující zařazovali do výuky samostatnou individuální či skupinovou práci žáků. Četnost zařazování těchto forem práce, jejich účelnost a efektivita z hlediska jejich využití v procesu aktivního učení žáka však byla u jednotlivých vyučujících různá. Rezervy jsou především v hodnocení výstupů ze samostatné práce žáků, v tomto směru byly ve výuce některých učitelů sledovány extrémní rozdíly při práci s chybou (nadměrné zdůrazňování, úplné opominutí).

Většina vyučujících zahajovala sledovanou výuku motivačním vstupem - seznámením s obsahem hodiny. V nižších ročnících byly hodiny zahajovány společnou aktivitou (zpěvem, rozpočítadlem, hrou), ve vyšších ročnících pak formálně i neformálně vedenou řízenou konverzací. K nejdůležitějším motivačním prvkům k vyvolání a udržení zájmu o probíranou látku patřilo střídání různých forem práce, hodnocení výkonů žáků, zařazování prvků hry, v hodinách vyšších ročníků rovněž prvků projektového vyučování, a nenásilné zdůrazňování možnosti komunikovat v cizím jazyce při nácviku základních komunikačních situací. Vyučující

rovněž různou měrou poskytovali žákům individuální pomoc při řešení zadaných úkolů a využívali osobních zkušeností žáků i mezipředmětových vztahů (konverzace v cizích jazycích).

Kvalita vzájemných vztahů mezi učiteli a žáky i mezi žáky navzájem byla ve sledovaných hodinách velmi dobrá. Žáci respektovali stanovená pravidla komunikace mezi učitelem a žáky, drobné odchylky v chování žáků byly sledovány pouze výjimečně při výuce v nižším ročníku u vyučující s menší pedagogickou zkušeností (chybějící intervence vyučující při hlasitém upozornění žáka na nedostatky spolužáků). Většina vyučujících dokázala vytvořit prostor pro vyjádření vlastního názoru žáka a prostřednictvím přiměřeného pozitivního hodnocení působit na upevňování jeho sebedůvěry.

Hodnocení výkonů žáků bylo ve sledovaných hodinách ponecháno v naprosté většině v kompetenci učitele. Výchova k hodnocení a sebehodnocení byla sledována jen ojediněle. Vyučující využívali především pozitivního verbálního hodnocení; někteří vyučující mají propracovaný systém odměňování aktivity žáků klasifikací. Při klasickém zkoušení u tabule, které bylo sledováno pouze ve dvou hodinách, byli žáci hodnoceni přiměřeně svému výkonu, klasifikace byla zdůvodňována. U některých vyučujících v nižších ročnících byly na základě kontroly žákovských knížek zjištěny nedostatky v proporcionalitě klasifikace ústních a písemných projevů. Rovněž byly zjištěny rezervy v hodnocení individuálních výkonů žáků v závěru hodin.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v cizích jazycích jsou ve sledovaných oblastech průměrné.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve skupině přírodovědných předmětů (fyzika, chemie)

Výuka fyziky a chemie probíhá dle stanoveného učebního plánu. Zvolená minimální týdenní hodinová dotace výuky fyziky je v šestém a devátém ročníku pouze jednohodinová, což nevytváří optimální podmínky pro výuku tohoto předmětu. Nízká hodinová dotace snižuje možnost kvalitního procvičení, a tím i lepšího zvládnutí probírané látky všemi žáky.

Všechny tři vyučující jmenovaných předmětů postupují v souladu se svými tematickými plány, učební osnovy jsou plněny. Kontinuita výuky mezi jednotlivými ročníky je zachována. Bezprostřední příprava vyučujících na výuku je na velmi dobré úrovni. Reálně stanovené výchovně-vzdělávací cíle i zvolená struktura sledovaných hodin odpovídaly aktuálnímu stavu vyučovaných tříd.

Obě vyučující fyziky získaly požadovanou odbornou i pedagogickou způsobilost, rovněž vyučující chemie má odbornou i pedagogickou způsobilost pro výuku tohoto předmětu. Ve všech sledovaných hodinách nepostrádala výuka věcnou ani odbornou správnost.

Pro výuku fyziky a chemie byly ve škole zřízeny odborné učebny, které jsou dostatečně prostorné, s dobrými světelnými podmínkami. Obě jsou vybaveny funkčním demonstračním stolem, avšak plynové rozvody jsou v obou učebnách z bezpečnostních důvodů vyřazeny z provozu. Při provádění experimentů a laboratorních prací jsou využívány méně vhodné lihové kahany (neregulovatelnost teploty, menší výkon, menší bezpečnost). Nízké elektrické napětí je získáváno z nově zakoupených regulovatelných zdrojů. Učebna fyziky je navíc uspořádána stupňovitě a je vybavena zatemňovacím zařízením, umožňujícím kvalitní realizaci optických experimentů a praktických cvičení. Příslušné kabinety jsou vybaveny potřebným množstvím názorných učebních pomůcek, vytvářejícím velmi dobré materiální zázemí jak pro realizaci demonstračních experimentů, tak pro praktická cvičení a laboratorní práce, přičemž pracovní skupiny mohou být převážně dvoučlenné. Umístění kabinetů v těsné blízkosti odborných učeben umožňuje snadnou a rychlou dostupnost potřebných učebních pomůcek. Potřebnou

didaktickou techniku si vyučující zapůjčují z učebny přírodopisu. Ve sledované výuce byly pomůcky využívány v rozsahu přiměřeném probírané látce.

Pracovní tempo respektující schopnosti a věk žáků, pestrá nabídka pracovních činností, většinou střídaných s optimální frekvencí a vytvářející i prostor pro aktivní relaxaci, vytvořily příznivé psychohygienické podmínky výuky.

Prakticky všechny sledované hodiny byly po odborné i metodické stránce dobře připraveny. Výuka byla organizována převážně frontálním způsobem, zařazeno bylo i skupinové vyučování. Volené vyučovací formy a metody odpovídaly stanoveným výchovně-vzdělávacím cílům a směřovaly k jejich splnění. Poměrně pestrá nabídka pracovních činností, zařazovaných většinou s optimální frekvencí, napomohla k udržení potřebné aktivity žáků po celou vyučovací hodinu. Názorné učební pomůcky byly využívány často, účelně a s poměrně velkou efektivitou. Obdobně je hodnoceno i využití učebnic a potřebných odborných tabulek. Didaktická technika ve sledovaných hodinách využita nebyla.

Systematický a žákům dobře srozumitelný výklad byl veden s patřičným důrazem na pochopení vzájemných vztahů mezi nově probíranými pojmy. Množství předávaných informací bylo přiměřené věku i schopnostem žáků. Při volbě příkladů a příkladů byly dobře využívány praktické zkušenosti a dovednosti žáků. Uplatnění mezipředmětových vztahů nebylo časté, ale vždy účelné. Ve všech fázích hodiny byla důsledně uplatňována návaznost. Ve všech hospitovaných hodinách byla vyučujícími průběžně prověřována zpětná vazba, zobecněné poznatky však v některých hodinách nebyly žákům předány s patřičným důrazem. Občas chybělo i závěrečné zhodnocení práce žáků v hodině.

V hodinách s převahou praktických činností byl po jasném a srozumitelném zadání úkolu se žáky diskutován potřebný pracovní postup. Největší časový prostor byl pak věnován samostatné činnosti žáků, důsledně kontrolované vyučujícími. Žáci byli upozorňováni na chybná řešení a vedeni k tomu, aby samostatně hledali způsob opravy.

V úvodu všech sledovaných hodin byli žáci seznamováni s obsahem a stanovenou strukturou hodiny. V průběhu hodin pak byli žáci motivováni především aktualizací učiva a patřičným zdůrazněním praktického významu probíraného učiva. Silným motivačním prvkem bylo praktické prověření probíraných zákonitostí, která bylo v některých hodinách žákům umožněno. Naopak poměrně málo byli žáci motivováni pochvalou a povzbuzením.

Atmosféra ve sledovaných hodinách byla pracovní, žáci byli pozorní, soustředění a většinou aktivní po celou vyučovací jednotku. Ve většině hodin byla evidentní jejich snaha o úspěšné zvládnutí zadávaných úkolů. Se svými vyučujícími otevřeně a bez zábrán komunikovali, pravidla slušného chování však respektovali. Ve všech sledovaných hodinách dostali dostatek prostoru k vyjádření vlastních názorů či k diskusi, i když ta byla ve většině případů iniciována vyučujícími. Byli vedeni k vzájemnému respektování a toleranci. Zejména v hodinách s převahou praktických činností byly rozvíjeny jejich schopnosti organizace práce, vzájemné komunikace a spolupráce.

Zkoušení a opakování vždy navazovalo na probírané učivo. Formulace otázek byla zaměřena jak na pamětní zvládnutí učiva (základní pojmy, definice), tak na zjištění hloubky pochopení probíraných jevů v širších souvislostech. Často byla žákům poskytnuta možnost praktického prověření probíraných jevů, k samostatnému vyvození závěru na základě pozorování či provedení měření byli však žáci vedeni s menším důrazem. Klasifikace výkonu žáků byla přiměřená, ale často chybělo její výstižné zdůvodnění. Rovněž slovní hodnocení práce žáků v průběhu hodiny je málo využíváno. Výrazné vedení žáků ke vzájemnému hodnocení či sebehodnocení nebylo ve sledovaných hodinách zaznamenáno.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v přírodovědných předmětech (fyzika, chemie) jsou ve sledovaných oblastech hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech občanská výchova a rodinná výchova

Oba výchovné předměty jsou vyučovány ve všech ročnících druhého stupně, jejich časová dotace odpovídá realizovanému vzdělávacímu programu. Předmětům vyučují čtyři učitelky, žádná z nich nevyučuje oba sledované předměty zároveň. Výuka v obou předmětech je až na výjimky plánována pouze formálně, předložené tematické plány ve většině nekorespondovaly s průběhem výuky zapsané v třídních knihách. V některých třídách se obsahové celky občanské a rodinné výchovy překrývaly, učitelky obou předmětů v jednotlivých ročnících sled tematických celků nijak nekoordinují. K datu inspekce nebylo zjištěno neplnění učebních osnov obou předmětů. Bezprostřední příprava učitelek na konkrétní hospitované hodiny byla zodpovědná; ve většině vycházela z obsahu a sledu témat používaných učebnic.

Dvě z vyučujících dosáhly pedagogické způsobilosti, ani jedna ze čtyř hospitovaných učitelek nemá odbornou způsobilost. V některých případech ovlivnila chybějící předepsaná způsobilost negativně úroveň výuky.

Oba předměty jsou vyučovány v kmenových třídách, učebny jsou poměrně esteticky podnětné, obsahu výuky však jejich vybavení přizpůsobeno není. Ve všech ročnících jsou používány vhodné učebnice, vyučující navíc doplňují učivo různými doplňkovými a ilustračními texty. Pro výuku je možno využít několik videokazet s tematickými pořady, které jsou ve škole k dispozici, ze zápisů učiva v třídních knihách vyplývá jejich poměrně časté využití.

Psychohygienické podmínky jsou velmi dobré, žáci mají většinou možnost relaxace a uvolnění, některé vyučující střídají pestré činnosti.

V některých hodinách bylo jinak velmi příznivé prostředí ve třídách narušeno slunečním svitem a horkem, neboť ve třídách nejsou instalovány žaluzie ani rolety.

Organizace výuky je účelná, metody a formy práce v hodinách byly zvoleny většinou vhodně a s potřebným efektem využity. Převládající formou práce se žáky je řízený frontální rozhovor, žáci byli do diskuse aktivně zapojeni. Často byla zařazena práce s učebnicí, některé časové úseky však byly monotónní a výuka ztrácela na dynamice. V některých hodinách byli žáci vedeni k samostatnému vyhledávání informací a k vlastnímu úsudku, v jiných však převládal monolog vyučující. Výchovná a nauková složka obou předmětů byly ve většině hodin vyváženy, jen výjimečně nauková složka převládala, a tím byl snižován zájem žáků o předmět.

Žáci jsou poměrně velmi dobře motivováni možnostmi vyjádřit svůj názor, ne však u všech vyučujících. Ty v hodinách využívají dosavadních životních zkušeností žáků; v některých případech s výrazným výchovným účinkem otevřeně formulují i své vlastní postoje. Často upozorňují na mezipředmětové souvislosti, sledovány byly i výrazně aktivizující metody jako dramatizace a vytváření modelových situací, ne vždy však s viditelným efektem a výraznou zpětnou vazbou.

Atmosféra ve třídách je většinou přátelská, žáci jednájí otevřeně a respektují stanovená pravidla chování. Jen výjimečně byl sledován vztah mezi učitelem a žákem, založený na striktním požadavku dodržování kázně, žáci mají ve většině hodin vytvořen prostor pro sebevyjádření. Vedení k získávání komunikativních dovedností není důsledné.

Hodnocení probíhá většinou slovně, v hodinách s příznivou atmosférou převládají pochvala a povzbuzení. V některých hodinách však byli žáci příliš orientováni na výkon při získávání faktografických poznatků, nikoliv na vytváření a vyslovování postojů a názorů.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech občanská výchova a rodinná výchova jsou průměrné.

Výsledky vzdělávání a výchovy zjišťované školou

Souhrnné výsledky vzdělávání uvádí ředitel jednou ročně formou přehledných tabulek s prospěchem jednotlivých žáků ve výročních zprávách o činnosti školy.

Evaluace výsledků vzdělávání formou standardizovaných testů či formou testů vlastních není ve sledovaných předmětech prováděna.

Celkové hodnocení průběhu vzdělávání a výchovy

Průběh vzdělávání je velmi dobrý v předmětech český jazyk a matematika na prvním stupni a v předmětech fyzika a chemie na stupni druhém. Zde se pozitivně projevuje vliv dosažené odborné a pedagogické způsobilosti a metodické zdatnosti většiny učitelů těchto předmětů.

Průběh vzdělávání a výchovy v cizích jazycích na prvním a druhém stupni a v občanské a rodinné výchově na druhém stupni byl hodnocen jako průměrný. Ve výuce těchto předmětů byly zjištěny rezervy např. v oblasti plánování výuky a účelného využití materiálního zázemí, ne vždy je ve výchovně-vzdělávacím procesu vytvářena potřebná zpětná vazba.

V průběhu většiny navštívených hodin byla ve třídách vytvořena velmi dobrá sociální atmosféra, příznivé jsou i sledované vztahy mezi učiteli a žáky.

Realizace výchovného poradenství podporuje kvalitu výchovy a vzdělávání ve sledovaných oblastech pouze částečně.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Soulad zřizovací listiny a rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních a školských zařízení

Zřizovací listina, vydaná Městem Nová Role dne 30. října 2001, je v souladu s platným rozhodnutím o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 30744/01-21 ze dne 4. ledna 2002;
2. Zřizovací listina ze dne 30. října 2001;
3. Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 2001/2002;
4. doklady o vzdělání hospitovaných pedagogických pracovníků;
5. učební plán školy ve školním roce 2002/2003;
6. třídní knihy čtvrtých a pátých tříd a všech tříd druhého stupně ve školním roce 2002/2003;
7. třídní výkazy a katalogové listy žáků všech tříd ve školním roce 2002/2003;
8. rozvrh hodin ve školním roce 2002/2003;
9. tematické plány sledovaných předmětů pro školní rok 2002/2003;
10. záznamy z pedagogických rad;
11. Školní řád;

12. Organizační řád;
13. Plán práce školy pro školní rok 2002/2003;
14. Přehled účasti pedagogických pracovníků na vzdělávacích akcích od 4. října 2000 do 28. dubna 2003;
15. Organizační zabezpečení školního roku 2002/2003;
16. Plán kontrolní činnosti vedení školy ve školním roce 2002/2003;
17. Záznamy z kontrolní činnosti vedení školy ve školním roce 2002/2003;
18. Pracovní náplně pracovníků školy;
19. Kritéria pro určení výše osobního hodnocení, platné od 1. září 1996;
20. Osobní spisy učitelů sledovaných předmětů;
21. Písemnosti žáků (prověrky, testy) ve sledovaných předmětech ve školním roce 2002/2003.

ZÁVĚR

Sledovaná výuka je vedena z většiny učiteli s dosaženou odbornou a pedagogickou způsobilostí pro daný typ a stupeň školy, škole ovšem chybí dostatek učitelů s odbornou způsobilostí pro výuku cizích jazyků a občanské a rodinné výchovy, tyto předměty jsou proto z většiny vyučovány nekvalifikovanými učiteli. Nedostatky ve vedení pedagogických pracovníků a v organizaci výchovně-vzdělávacího procesu byly zjištěny především v oblasti plánování výuky, koordinaci metodických postupů a dalšího vzdělávání učitelů. Zejména začínajícím a nekvalifikovaným učitelům není poskytována vedením školy metodická pomoc, práce učitelů není účinně kontrolována.

Pro realizaci zvoleného vzdělávacího programu disponuje škola potřebným materiálním zázemím, tj. především dostatkem prostoru, didaktické techniky a základních pomůcek. Ve škole chybí knihovna pro učitele i žáky, odborných knižních publikací a slovníkových příruček není pro kvalitní přípravu učitelů na výuku dostatek. Pro sledované předměty jsou zřízeny odborné učebny anglického jazyka, fyziky a chemie; ostatní předměty jsou vyučovány v kmenových učebnách, jejichž vybavení (včetně souvisejících kabinetů) vytváří materiální zázemí i v dalších sledovaných předmětech.

Sledovaná výuka probíhá v souladu se zvoleným vzdělávacím programem. Organizace výuky je efektivní, informovanost žáků a jejich zákonných zástupců je zajištěna. Výchovné poradenství je orientováno především na profesní budoucnost vycházejících žáků, méně na výchovné problémy.

V průběhu sledované výuky bylo většinou účelně využito efektivních metod a forem práce, které často přispěly k aktivnímu učení žáků. Výuka je plánována převážně formálně, bezprostřední příprava učitelů a organizace hodin jsou však velmi dobré. Žáci jsou v průběhu výuky vcelku vedeni k samostatnosti, méně již k získávání komunikativních dovedností. V některých případech není vytvářena dostatečně pevná zpětná vazba. Žáci jsou motivováni i hodnoceni převážně pozitivním způsobem. Ve škole bylo sledováno příjemné sociální klima.

Od poslední inspekce došlo k pozitivnímu posunu v oblasti materiálně-technického zabezpečení provozu školy

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Zdenka Spalová	..... .
Členové týmu	Mgr. Milena Jišová	..... .
	Mgr. Jiří Matoušek	..... .
	Mgr. Alena Rájová	..... .

Kontrolní pracovníci

Eliška Friedrichová
 Libuše Fuksová
 Jitka Havlíčková
 Jarmila Šurová

V Karlových Varech dne 18. června 2003

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 24. června 03.....

Razítko

Ředitel školy	Podpis
Mgr. Stanislav Průša	..... .

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Průměrný

Pouze vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy	9. července 2003	05 1245/03-5056
Zřizovatel	9. července 2003	05 1246/03-5056

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány